

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2025

aruandeaasta lõpp: 31.12.2025

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Eesti Maaelumuuseumid

registrikood: 90014017

postiaadress: Tartu maakond, Kambja vald, Ülenurme alevik,
Pargi tn 4

postisihnumber: 61714

telefon: +372 56635198

e-posti aadress: info@memu.ee

veebilehe aadress: <https://maaelumuuseumid.ee/>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	11
Bilanss	11
Tulemiaruanne	12
Rahavoogude aruanne	13
Netovara muutuste aruanne	14
Raamatupidamise aastaaruande lisad	15
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	15
Lisa 2 Raha	16
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	17
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	17
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	18
Lisa 6 Bioloogilised varad	18
Lisa 7 Immateriaalsed põhivarad	19
Lisa 8 Kasutusrent	19
Lisa 9 Võlad ja ettemaksed	20
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	20
Lisa 11 Annetused ja toetused	22
Lisa 12 Tulu ettevõtlusest	23
Lisa 13 Muud tulud	23
Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud	24
Lisa 15 Tööjõukulud	24
Lisa 16 Seotud osapooled	24
Aruande allkirjad	26
Vandeauditiitori aruanne	27

Sihtasutuse Eesti Maaelumuuseumid (MeMu) 2025. a tegevusaruanne

Meie **missioon** on toetada maaelu ja maa kultuuripärandi väärtustamist ning aidata kaasa keskkonnahoidliku toidutootmise ning kestliku loomapidamise põhimõtete populariseerimisele.

Meie **visioon** on olla hinnatud maakultuuripärandi kompetentsi- ja hariduskeskus, kes pakub külastajatele elamuslikku kogemust. MeMu on mõjukas maaelu trendide mõtestaja ja ühiskondlike arutelude laiendaja, kandes roheline muuseumi märgist.

Arengukava eesmärkide täitmine 2025. aastal:

Eesmärk 1: Maaelumuuseumid on Eesti mitmekesisemaid muuseumihariduse keskusi, mille elamuslikud ja mitmekülgsed programmid tekitavad huvi maaelu vastu.

Eesti Põllumajandusmuuseumis (edaspidi EPM) viidi läbi 165 muuseumitundi, kus osales 3806 õpilast. 40 neist olid REM programmid. Kõige rohkem telliti muuseumitunde „Maagilised mesilased“, „Põllult potti“ ja „Milleks muna?“.

Osalejatest 48% moodustasid põhikooli I kooliastme (1.–3. klassi) õpilased, kuid märkimisväärne on ka III kooliastme (7.–9. klassi) osaluse tõus võrreldes varasemate aastatega. Endiselt on keeruline muuseumisse saada gümnaasiumi õpilasi. Valminud on „Laudasümfooniale“ muuseumitund „Mitu tõde“, mille sihtrühmaks on III kooliaste ja gümnaasium.

Lisaks muuseumitundidele toimus kogukonna vanemale generatsioonile suunatud kohtumiste sari „Saame kokku Leivatares“, mille raames toimus 9 kohtumist kokku 104 osalejaga. Samuti viidi läbi 9 täiskasvanutele mõeldud töötuba „Kokakool“, milles osales kokku 52 inimest.

Toimus kolm lastelaagrit, milles osales kokku 38 last.

Muuseum osales ka Tartu Ülikooli Kliinikumi koostööprojektis, mille raames viidi läbi tegevusi 47 inimesele.

Koostöö Ülenurme Gümnaasiumiga jätkub. Sügisel on senistele 8.-9. klasside tehnoloogiainimestele lisandunud ka 6. klassi poiste tehnoloogiainimeste, mida juhendab Liina Mahoni.

C. R. Jakobsoni Talumuuseumis (edaspidi CRJ) viidi läbi kokku 169 muuseumitundi, milles osales 3396 inimest. Nendest 46 olid REM programmid. Kõige rohkem telliti muuseumitunde „Eesti toidu aastaring talus“ ja „Talulapse toimetused“.

16.-20. juuni toimus REM suvelaager, kus osales 20 last.

Tori Hobusekasvanduses (edaspidi THK) viidi läbi 16 muuseumitundi, milles osales 495 inimest. Toimus üks lastelaager, milles osales 11 last.

Eesmärk 2: Maaelumuuseumid tutvustavad põllumajanduse ja maaelu eri tahke üllataval, põneval ja kaasahaaraval moel, pakkudes näituste ja elava keskkonna kaudu külastajatele autentset ja kordumatut elamust.

Märtsis lisati tori tõugu hobuse aretuskultuur Eesti vaimse kultuuripärandi nimistusse, mis on oluline samm kogu Eesti hobukultuuri ja tori tõu säilimise jaoks. Terve 2025.aasta tegelesime ettevalmistusprotsessidega, et tori tõug jõuaks 2027 UNESCO vaimse pärandi nimistusse.

23. aprillil avasime EPM-s uue püsinäituse *Lauda sümfoonia* loomade heaolust. Koos sellega uuendasime avatud hoidlat, avades veterinaaria ajaloo toa ja ajutise näituse *Sõnnik ja piim*, lehma eluülesanne. Uuenduste abil andsime tervel laudale uue täisfunktsiooni, avades külastajatele pea kogu hoone.

EPMs loodi hundinäitus ning krahv Bergi fotoalbumi näitus

CRJ-s avasime juunis 1 km loodusraja, kus tutvustame pärandkultuure, augustis lisandus rajale küünis linanäitus.

Algasid uurimustööd uue ajutise näituse loomiseks ühiskondlikust toitlustamisest ENSV-s. Näituse avame 2026 maikuus.

Tori hobusekasvanduses said kõik ajaloolised hooned ka tutvustavad sildid.

Osalesime Tartumaa toidupiirkonna ettevõtmistes.

Erasmus+ projekti „Green Leadership“ raames osalesime rahvusvahelisel häkatonil Riias ning korraldasime 4.–5. septembril VOCO-s rahvusvahelise konverentsi.

Jätkus koostööprojekt Meeste Garaaži, TÜ ja TLÜga, mille tulemusel valmis detsembris tehnikanäitusele laste tehnikaraja prototüüp.

Kevadel toimus kaks konverentsi: CRJ-s ajalookonverents „Hulljulge nagu Jakobson“, mis tõi kokku talupidajad üle Eesti. THKs toimunud erialakonverentsil „Kuhu lähed tori hobune“ oli fookusteemaks tori tõugu hobuse aretuskultuur ning liikumine UNESCO maailmapärandi nimistusse.

Eesmärk 3: Maaelumuuseumidel on esinduslikud, hästi hoitud ja kättesaadavad maakultuuripärandi muuseumikogud ning missioonile vastav teadustegevus.

Digiteeritud on 72% SA muuseumikogust.

Teaduslikult kirjeldatud on 81% SA muuseumikogust.

Uuendati SA Eesti Maaelumuuseumid ülest muuseumikogu korralduse põhimõtete dokumenti.

Kogud täienesid traktoriga K-150 ning lisandus uus masin tuulamismasinate kollektsiooni.

Väimelas asuva Maaelu Teadmuskeskuse (METK) Võru katsekeskuse annetuse saadi kombain Sampo 500, taimekaitseprits, erinevate kultuuride (mais, kartul, kiulina) sordivõrdluskatsete tulemuste dokumentatsioon, isevalmistatud masinate kollektsiooni lisandusid traktor ja veski ning Maaülikooli maaparanduse ja inseneeria osakonnast annetati kogude täienduseks kaks väärtuslikku fotoalbumit, mis sisaldavad maaparandusega seotud ajaloolisi fotosid.

Viidi läbi inventuure ja korrastati kogusid. Sel aastal keskenduti C. R. Jakobsoni talumuuseumi kogudele ja raamatukogule. Puhastati Kurgja näitusekuure ja seal paiknevaid eksponaate, samuti puhastati Jakobsoni perekonna kalmistu hauakivid. Rahvusarhiivi "Kultuuripärandi digitegevuskavasse 2024–2029" esitati fotokogu digiteerimata säilike info.

Teadus- ja arendustegevusena koostati hundi teemaline väljapanek, Bergi näituse tekstid ja avati näitus, piima- ja sõnniknäituse tekstid, sissejuhatavad tekstid avatud hoidlale ja hoidla aida osale, Kurgjale loodusraja tekstid.

Osaleti tori hobune 100 üritusel, intervjuueeriti osalejaid ja koguti mälestusi hobusekasvanduse ja hobuste kohta. Jätkub tegevus tori tõugu hobuse aretuskultuuri talletamiseks, mis lisati märtsis 2025 Eesti vaimse kultuuripärandi nimistusse. Tori tõugu hobuse puhul on tegemist ainulaadse Eesti kultuurhobusega, kelle aretus sai alguse juba 1856. aastal. Koostati tutvustav artikkel tori hobustest Aima uudislehte (peaks ilmuma juunis).

Eesmärk 4: Maaelumuuseumid pakuvad oma eripärasele tegevusvaldkonnale vastavaid mitmekülgseid ja elamuslikke teenuseid.

2025. aastal külastas MeMu korraldatud suurüritusi kolmes tegevuskohas kokku 17 998 inimest.

Plaanilised suurüritused:

- Kolmes muuseumipaigas toimusid traditsioonilised vastläüritused, jaanituli ja jõulutrall.
- EPM-s avati uus Maaelu Uudishimukeskus, toimus lemmikloomapäev.
- CRJ Sakala tee matk Kurgjal.
- THK-s on hoo sisse saanud ratsavõistlused. Ka tähistas THK sel aastal oma 100. sünnipäeva.
- Muuseumiöö kõigis kolmes muuseumis, külastajaid 860 inimest.
- Suurüritusi külastas kokku 17 221 inimest (ligi 5000 inimest rohkem, kui eelmisel aastal), käive 61 381€ (4322€ rohkem, kui eelmisel aastal). Tulu osas mängis rolli Ülenurme jaanipidu, mis oli seekord valla korraldada.
- EPM-s toimus 1.-3. augustil rahvusvaheline koertenäitus, mis tõi meie territooriumile üle tuhande koertehuvilise.
23.-24. augustil võõrustasime Balti Keti Velotuuri üle 500 osavõtjaga.
6. septembril toimus traditsiooniline Ülenurme sügislaad ja Tõuloom, mida me korraldame koostöös Tõuloomakasvatavate Seltsiga ja mis seekord tõi kokku üle viie tuhande külastaja.
- THK-s toimus konverents „Kuhu lähed, tori hobune“, kus osales u 50 külastajat. Konverentsil osalesid erinevate eesti tõugu hobuste asjatundjad, kes on koondunud erinevatesse organisatsioonidesse. Arutleti, milliseks võiks kujuneda tori tõugu hobuse tulevik.
Toimusid mitmed ratsavõistlused - 3. augustil Tori Karikas ja Tori hobuste GP ligi 600 külastajaga, 10. augustil Tākupäev üle 200 külastajaga, 28. septembril hooaja avavõistlus üle 200 külastajaga.
20. septembril toimus maneežis ansamblite Smilers ja Wiiralt kontsert 657 külastajaga.
1. novembril toimus THK ratsamaneži aastapäeva karikavõistlus 170 külastajaga.
6. detsembril toimus ratsavõistlus Talverõõm 156 osalejaga.

- CRJ-s toimus konverents „Hull(julge) kui Jakobson“. Konverents koondas kokku tänaseid edumeelseid põllutootjaid, kes arutlesid teemal, kuidas C.R. Jakobson täna tegutseks ning vahetasid omavahel kogemusi ja ideid.
26. juulil toimus Sakala tee jooks 238 osavõtjaga.
9. augustil toimus Talupäeva 30. juubel üle 300 osalejaga.
24. augustil toimus kogupere etendus „Vanapagana lood“ Audru mõisateatri esituses, mis tõi meie õuele ligi 150 teatrihuvilist.
7. septembril korraldasime taas Eesti leivapäeva, võõrustasime ligi 100 külastajat.
- Lisaks korraldasime kõigis tegevuskohtades asutustele suvepäevi, suguvõsa kokkutulekuid jm üritusi.

Era- ja korporatiivklientide sündmustel osales kolme tegevuskoha peale kokku 11 207 inimest, käive 30 220€.

CRJ rehi kohvik tegeles peamiselt haridusprogrammide toitlustusega. Sel aastal võtsime suveperioodiks enda majandada ka EPM-i kohviku Rotund. Toitlustuse käive oli 47 220€.

Muuseumipoodide käive on eelmise aasta tasemel, 18 671€.

Toris lükkusid edasi mitmed üritused seoses hobuste herpesviiruse levikuga. Ka viibis EPM-s ja CRJ-s loomade ja lindude kevadine väljaviimine teiste võimalike taudide tõttu.

MeMu kommunikatsioon toimib vastavalt kommunikatsiooniplaanile. Olulisel kohal on jätkuvalt MUHKi kommunikatsioon ja tegevused, sündmused, haridusprogrammid, näitused/esemed, loomad, ruumide rent.

Eesmärk 5: Maaelumuuseumid on optimaalselt, energia- ja ressursitõhusalt ning efektiivselt majandatud asutus.

Põllumajandustegevuse omatulu käive oli 161 997€ (92% aastaplaanist).

Põhiline sissetulek tuleb hobubokside rendist, lisaks pakume küllastajatele ratsutamisvõimalust, rendime Toris ruume kohvikule ja kauplustele. Müüsimme kolm hobust ning ka metsa raieõigust. Tegevused kulgevad plaanipäraselt, kuid suvisel perioodil on alati kõige stressirohkem heinaaeg – kas on head ilma ja kas meie vananenud tehnika vastu peab. Sel suvel jäi heinategu ilmade tõttu hiliseks, kui saime oma tööd tehtud ja ostsime ka Torisse talvevaru jagu heina.

Eesmärk 6: Maaelumuuseumid on motiveeriva töökeskkonna ja professionaalse kollektiiviga ühteoidev, arenev ja hästi juhitud organisatsioon, mis järgib roheline muuseumi tegevuspõhimõtteid.

EMÜ läbi viidud küsitluse järgi on Eesti Maaelumuuseumide töötasud allpool keskmist, mis on probleem.

Seni ei ole läbirääkimised asutajaga andnud ka konkreetset leevendust. Eesmärk on tõsta siiski töötajate töötasusid kuni 5% ja 2026. aastal 8%

Töötajate töökoormused on suured, mistõttu on oht ka läbipõlemiseks.

Tori Hobusekasvandus ja Eesti Põllumajandusmuuseum on läbi aastate olnud hea praktikabaas tulevastele spetsialistidele. Toris käivad esimest erialast praktikat saamas tulevased hobuhooldajad. EPM-s juhendas muuseumi restauraator Liina Mahoni kolme Pallase kooli tudengit. SA finantsjuht Anne Park oli juhendajaks EMÜ tudengile.

Töötajatele on pakutud erinevaid koolitusvõimalusi enesetäiendamiseks.

Ühiskoolitustena toimusid kõikides muuseumi tegevuspaikades päästeõppused.

Juunis külastati ühiselt Rakvere Rehbinderi maja ja Rakvere linnust. Augustis käisid neli meie töötajat Oslos tutvumas seitsme muuseumi, Norra rahvusraamatukoguga ja Oslo raekojaga. Peamiselt huvitas ekspositsioonide tehniline pool, mida saaks ära kasutada ja millega elavdada meie tulevase näituse.

Sihtasutus teenis 2025. aastal omatulu 651 852€, mis on 100,3% planeeritust ja 42,8% kogu eelarve mahust. Kokkuvõttes on sihtasutuse tegevus kulgenud tasakaalukalt ja eelarve võimalusi ning rahavoogusid arukalt juhtides.

MeMu nõukogu kogunes aasta jooksul seitsmel korral. Aprillis kinnitas SA nõukogu SA Eesti Maaelumuuseumid uue põhikirja.

Juunis vahetus osaliselt SA Eesti Maaelumuuseumid nõukogu koosseis - lahkusid nõukogu esimees Alo Aasma ja liige Evelin Liivamägi. Uueks nõukogu esimeheks valiti REM asekanstler Tõnis Tänav ja RAM esindajaks Erle Kõomets.

2025. aasta eelarve täitmine

Sihtasutuse eelarve on koostatud ja täitmist jälgitakse tekke- ja kassapõhise segameetodil, mistõttu ei ole eelarve täitmine eelkõige toetuste osas üks-ühele võrreldav tulemiarundega.

	Eelarve 2025	Täitmine	%
Piletitulu	43 300	42 766	99%
Haridusgrupi programmid	91 590	77 493	85%
Koostöölepingud Ülenurme ja Tori koolidega	20 090	13 596	68%
Suurüritused	64 240	77 536	121%
Elamusprogrammid, ruumide rent	35 000	30 220	86%
Kaubandus	19 500	18 671	96%
Toitlustus	25 000	47 220	189%
Tallikohtade, maneeži rent	76 918	70 888	92%
Hobusõidud, ratsutamine jm	20 000	27 379	137%
Üür ja rent	13 060	10 417	80%
Muud tulud	66 100	53 313	81%
PRIA toetus maale ja loomadele	49 305	51 610	105%
Toetused (KULKA, Tartu 2024, omavalitsused jms)	67 389	21 268	32%

ReM Tegevustoetus	1 217 042	1 208 257	99%
ReM RKAS rendimakse	793 153	796 828	100%
ReM Tegevuskulude sihtfin, programm "Eesti toit"	20 000	20 000	100%
ReM Investeeringutoetus	79 895	57 849	72%
eelmiste perioodide jaotamata tulem	107 661	107 661	100%
Intressi- jm tulud	0	53 424	
TULUD KOKKU	2 809 243	2 786 396	99%
s.h omatulu	649 848	651 852	100%
s.h toetused	2 159 395	2 134 544	99%
CRJ ja THK sõnnikuhoidlad	0	16 154	
CRJ, THK parendused	79 895	16 725	21%
INVESTEERINGUD KOKKU	79 895	32 879	41%
Preemiad, auhinnad	1 900	8 852	466%
Liikmemaksud	2 540	3 210	126%
ANTUD SIHTFINEERIMINE KOKKU	4 440	12 062	272%
Töötajate töötasu	1 096 253	1 091 532	100%
Töötasu võlaõiguslike lepingute alusel	36 685	34 809	95%
Erisoodustused	0	685	
Tööjõukuludega kaasnevad maksud	382 865	373 948	98%
TÖÖJÕUKULUD KOKKU	1 515 803	1 500 974	99%
Administreerimiskulud	24 200	34 889	144%
Lähetuskulud	3 500	3 360	96%
Koolituskulud	8 500	7 806	92%
Kinnistute, hoonete, ruumide majandamiskulud	726 025	704 090	97%
Rajatiste majandamiskulud	13 240	15 601	118%
Sõidukite ülalpidamise kulud	56 400	57 045	101%
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	27 917	17 461	63%
Inventari majandamiskulud	29 030	32 597	112%
Töömashinate ja –seadmete majandamiskulud	17 800	17 316	97%
Toiduained ja toitlustusteenused	7 000	13 098	187%
Meditsiini- ja hügieenikulud	2 700	2 171	80%
Teavikute ja kunstiesemete kulud	11 050	11 136	101%
Koolituse kulud	20 000	7 860	39%
Kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	185 700	203 204	109%
Eri- ja vormiriietus	3 000	3 395	113%
Muu erivarustus ja –materjalid	68 100	106 729	157%
Mitmesugused majandamiskulud	3 000	3 089	103%
Maksud, lõivud	1 943	5 030	259%
MAJANDAMISKULUD KOKKU	1 209 105	1 245 877	103%
KULUD KOKKU	2 809 243	2 791 792	99%
TULEM	0	-5 396	

2025. aasta investeeringud ReM toetusest

ReM eraldas sihtasutusele 2025. aasta investeeringuteks 45 000€ ning 2024. aastast jätsime kasutamata 12 849€.

2025. aastal kasutasime investeeringutoetust 32 879€ järgmiselt:

2050€ EPM museaalide varjualuse projektiks;

14 675€ Kurgja veski elektri- ja nõrkvoolusüsteemi väljaehitamiseks;

16 154€ Kurgja sõnnikuhoidla ligipääsutee ehituseks.

2026. aastasse ülekantav investeeringutoetus on 24 970€.

Finantssuhtarvude lähteandmed	2025	2024
Käibevara	1 529 887	1 632 804
Kohustised	249 302	267 363
Lühiajalised kohustised	249 302	267 363
Netovara	10 402 424	10 832 382
Varad	10 651 726	11 099 745
Müügitulu	424 847	445 012
Tulud	2 691 258	4 639 645
Tulem	-429 958	1 649 972
Tööjõukulud	1 498 907	1 372 754
Kulud kokku	3 168 357	3 061 665

Finantssuhtarvud	2025	2024
Tulemi marginaal	-0,16	0,36
Netovara puhastootlus	-0,04	0,15
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	6,14	6,11
Võlakordaja	0,02	0,02
Netovara määr	0,98	0,98
Tööjõukulude osakaal kuludest	0,47	0,45

Tulemi marginaal = tulem/tulud

Netovara puhastootlus = tulem/netovara

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja = käibevara/lühiajalised kohustused

Võlakordaja = kohustised/ varad

Netovara määr = netovara/varad

Tööjõukulude osakaal kuludest =tööjõukulud/kulud kokku

2026. aasta plaanid

2026. aasta peamiseks eesmärgiks on põllumajandusmuuseumist Maaelu Uudishimukeskuse (MUHK) kujundamine. Selleks ehitame uue püsinäituse „Elu mulla all ja mulla peal“, mis

keskendub kestlikule põllumajandusele ja toidutootmisele. Näituse ehitushange on toimunud ja näituse avame käesoleva aasta sügisel.

Kevadel avame Ülenurmel ka näituse nõukogudeaegsest ühiskondlikust toitlustamisest.

Kurgjal toimub mitmeid üritusi Carl Robert Jakobsoni 185. sünniaastapäeva auks. Lisaks traditsioonilisele Sakala tee matkale on 17. aprillil toimumas konverents „Haritud naised Jakobsoni varjus“. Konverentsi ajaks toome nähtavale oma staarmuseaale ning eksponeerime rahvarõivaid. Külalishäädusena toome ERM-ist sel suvel huvilisteni „Talumaja suud ja silmad“.

Tori Hobusekasvandusel täitub sel aastal 170 aastat tegevuse algusest. Lisaks juba traditsioonilistele võistlustele, laagritele ja maneežikontsertidele korraldame 10. aprillil konverentsi „Kuhu oled teel, tori hobune?“.

Investeeringute plaanis on Tori heinahoidla ja sõnnikuhoidla, põllumajandusmuuseumi museaalide hoidla ja tehnikaväljaku ning lasteala uuendamine, Kurgja veski renoveerimine. Otsime olemasolevale rahastusele lisa taotlustega erinevatele institutsioonidele.

Kadri Valner

Juhatuse liige

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	1 350 380	889 299	2
Nõuded ja ettemaksud	179 507	743 505	3,10
Kokku käibevarad	1 529 887	1 632 804	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	8 119 427	8 463 541	5
Bioloogilised varad	1 002 412	995 657	6
Immateriaalsed põhivarad	0	7 743	7
Kokku põhivarad	9 121 839	9 466 941	
Kokku varad	10 651 726	11 099 745	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	249 302	267 363	9,10
Kokku lühiajalised kohustised	249 302	267 363	
Kokku kohustised	249 302	267 363	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	2 203 178	2 203 178	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	8 629 204	6 979 232	
Aruandeaasta tulem	-429 958	1 649 972	
Kokku netovara	10 402 424	10 832 382	
Kokku kohustised ja netovara	10 651 726	11 099 745	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	2 209 691	4 148 059	11
Tulu ettevõtlusest	424 847	445 012	12
Muud tulud	56 720	46 574	13
Kokku tulud	2 691 258	4 639 645	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-12 102	-20 961	
Mitmesugused tegevuskulud	-1 272 612	-1 380 662	14
Tööjõukulud	-1 498 907	-1 372 754	15
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-384 736	-287 288	5,6,7
Kokku kulud	-3 168 357	-3 061 665	
Põhitegevuse tulem	-477 099	1 577 980	
Intressitulud	47 141	71 992	
Aruandeaasta tulem	-429 958	1 649 972	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2025	2024	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	-477 099	1 577 980	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	384 736	287 288	5,6,7
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-15 490	-19 195	6
Muud korrigeerimised	-65 248	-1 434 186	
Kokku korrigeerimised	303 998	-1 166 093	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	74 700	-327 706	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-5 852	-233 532	
Kokku rahavood põhitegevusest	-104 253	-149 351	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-70 057	-1 857 260	5
Laekunud bioloogiliste varade müügist	43 550	58 555	6
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	539 470	1 408 764	10
Laekunud intressid	52 371	89 666	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	565 334	-300 275	
Kokku rahavood	461 081	-449 626	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	889 299	1 338 925	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	461 081	-449 626	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 350 380	889 299	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2023	2 203 178	6 979 232	9 182 410
Aruandeaasta tulem		1 649 972	1 649 972
31.12.2024	2 203 178	8 629 204	10 832 382
Aruandeaasta tulem		-429 958	-429 958
31.12.2025	2 203 178	8 199 246	10 402 424

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Eesti Maaelumuuseumid 2025.aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis sätestatud nõuded. Tulemiaruaande koostamisel on lähtutud Raamatupidamise toimkonna juhendis RTJ 14 esitatud nõuetest. Rahavoogude aruandes kajastatakse sihtasutuse aruandeperioodi laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile. Rahavoogude aruande koostamisel on kasutatud kaudset meetodit. Majandustehingud kirjendatakse soetusmaksumuse printsiibi kohaselt nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses. Raamatupidamise aruanded koostatakse tekkepõhise arvestusprintsiibi kohaselt. Käesolev majandusaasta aruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja rahalähendid kajastatakse Riigikassas ja sularahakassas olevat raha jääki.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõuete laekumise tõenäolisust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi. Kui nõuete individuaalne hindamine ei ole nõuete arvust tulenevalt võimalik, siis hinnatakse individuaalselt ainult olulisi nõudeid. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Ebatõenäoliselt laekuvaid ostjate arveid hinnatakse maksetähtaja ületamise järgi.

Bioloogilised varad

Bioloogiliste varadena on kajastatud sündinud varsad ja kasvav mets õiglasest väärtuses kogumina. Õiglane väärtus on saadud hindamismeetodi alusel. Moodustatud hindamiskomisjon, kes hindab varsad ükshaaval. Koostatakse akt, milles on ära toodud iga looma kohta eraldi andmed sünni-, nime, registrikoodi kohta. Bioloogiline vara (kasvav mets) kajastatakse bilansis nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel perioodidel nende õiglasest väärtuses. Õiglasest väärtuse aluseks on kasutatud varade turuväärtust, millest on maha arvatud müügikulutused. Sihtasutus kajastab kasumid/kahjumid bioloogilistelt varadelt tulemiaruaande kirjel "Muud tulud".

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse SA enda majandustegevuses kasutatavaid varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 10 000 eurost. Varad, mille kasulik tööiga on üle aasta ning millede soetusmaksumus on alla 10 000 euro, kantakse kasutusele võtmise hetkel kuludesse. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivaraobjektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Maad ja kultuuriväärtusega asju (sh kunstiväärtusi), mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita. Kulumit arvestatakse igakuiselt. Üldjuhul lähtutakse alljärgnevatest vahemikest.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 10000

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Hooned	50
Rajatised (teed, trassid, piirdeaiad)	20
Masinad ja seadmed (v.a. transpordivahendid)	5 kuni 15

Transpordivahendid	10
Inventar (sh mööbel, bürooseadmed, muu inventar)	5 kuni 10
IKT seadmed (sh serverid, videokaamerad)	5 kuni 10
Immateriaalne põhivara	5 kuni 10

Järelejäänud kasulikku eluiga hinnatakse renoveerimiste arvelevõtmisel ja inventuuride käigus. Kui ilmneb, et vara järelejäänud eluiga on oluliselt erinev esialgu hinnatust, muudetakse järelejäänud kasulikku eluiga.

Rendid

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Annetused ja toetused

Toetused ja annetused jagunevad tegevustoetusteks ja sihtotstarbelisteks toetusteks ehk sihtfinantseerimiseks. Sihtfinantseerimine võib olla antud tegevuskuludeks või põhivara soetuseks. Sihtfinantseerimisena kajastatakse projektipõhiselt saadud toetusi, mida iseloomustab kindel eesmärk. Toetuse andja või vahendaja nõuab projekti kohta detailset aruandlust kulutuste kohta. Raha ülejääk tuleb projekti lõppedes tagastada.

Toetust loetakse põhivara sihtfinantseerimiseks, kui selle kasutamise põhitingimuseks on kindlaksmääratud põhivara ost, ehitamine või muul viisil soetamine.

Juhul, kui sihtfinantseerimine on küll laekunud, kuid selle kasutamisega seotud tingimused on veel täitmata või kulutusi pole tehtud, kajastatakse saadud vahendeid sihtfinantseerimise ettemaksena ehk kasutamata sihtfinantseeringuna.

Tegevuskulude katteks saadud sihtfinantseerimist võib kajastada laekumisel koheselt tuluna kui lepingujärgne summa ei vasta põhivara kapitaliseerimise tingimustele.

Eelarve aasta lõpuks järelejäänud vahendid võidakse jätta järgmise perioodi kulutuste katteks.

Tulud

Tulu kaupade müügist ja teenuse osutamisest kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Õiglane väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustist teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamise järel. TulemiaruanDES tulused ja kulused ei saldeerita.

Intrissitulud kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Kulud on aruandeperioodi väljaminekud (majandusliku kasu vähenemised), millega kaasneb varade vähenemine või kohustuste suurenemine.

Tegevuskuludena kajastatakse sihtasutuse tegevusega seotud kulused. Kuludesse kantakse kõik aruandeperioodil tehtud kulud, samuti ka perioodilised kulud. Kulud kajastatakse tekkepõhise arvestusprintsipi alusel. Sihtasutuse tegevuskulud on jaotatud tööjõukuludeks, majanduskuludeks, põhivaralt arvestatud kulumiks ning muudeks kuludeks.

Seotud osapooled

Käesoleva aruande mõistes loetakse seotud osapoolteks asutajat (Maaeluministeerium), nõukogu- ja juhatuse liikmeid, nende lähikondlasi ja nendega seotuid ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2025	31.12.2024
Arvelduskonto	1 338 282	871 638
Kassa	12 098	17 661
Kokku raha	1 350 380	889 299

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	19 414	19 414	
Ostjatelt laekumata arved	19 414	19 414	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	125 387	125 387	4
Muud nõuded	17 392	17 392	
Intressinõuded	17 284	17 284	
Viitlaekumised	108	108	
Ettemaksed	168	168	
Tulevaste perioodide kulud	168	168	
Nõuded sihtfinantseerimine	17 146	17 146	10
Kokku nõuded ja ettemaksed	179 507	179 507	
	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	22 474	22 474	
Ostjatelt laekumata arved	22 474	22 474	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	162 711	162 711	4
Muud nõuded	22 564	22 564	
Intressinõuded	22 514	22 514	
Viitlaekumised	50	50	
Nõuded sihtfinantseerimine	535 756	535 756	10
Kokku nõuded ja ettemaksed	743 505	743 505	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2025		31.12.2024	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	93	0	79
Käibemaks	125 387	0	162 711	0
Üksikisiku tulumaks	0	26 419	0	21 518
Sotsiaalmaks	0	42 484	0	38 626
Kohustuslik kogumispension	0	1 980	0	1 251
Töötuskindlustusmaksed	0	2 663	0	2 461
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	125 387	73 639	162 711	63 935

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

						Kokku
	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
31.12.2023						
Soetusmaksumus	773 742	6 214 887	187 154	473 553	242 545	7 891 881
Akumuleeritud kulum	0	-655 865	-178 534	-167 953	0	-1 002 352
Jääkmaksumus	773 742	5 559 022	8 620	305 600	242 545	6 889 529
Ostud ja parendused	0	21 205	32 858	94 878	1 708 319	1 857 260
Amortisatsioonikulu	0	-199 625	-12 483	-71 140	0	-283 248
Ümberliigitamised	0	1 949 429	0	0	-1 949 429	0
31.12.2024						
Soetusmaksumus	773 742	8 185 521	234 138	568 431	1 435	9 763 267
Akumuleeritud kulum	0	-855 490	-205 143	-239 093	0	-1 299 726
Jääkmaksumus	773 742	7 330 031	28 995	329 338	1 435	8 463 541
Ostud ja parendused	0	16 154	0	0	16 725	32 879
Amortisatsioonikulu	0	-289 257	-6 571	-81 165	0	-376 993
Ümberliigitamised	0	14 675	0	0	-14 675	0
31.12.2025						
Soetusmaksumus	773 742	8 216 350	244 888	568 431	3 485	9 806 896
Akumuleeritud kulum	0	-1 144 747	-222 464	-320 258	0	-1 687 469
Jääkmaksumus	773 742	7 071 603	22 424	248 173	3 485	8 119 427

Lisa 6 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Põhivarad			Kokku
	Loomsed varad	Mets	
31.12.2023	73 500	936 095	1 009 595
Müügid	-1 500	-37 860	-39 360
Muud muutused	7 500	17 922	25 422
31.12.2024	79 500	916 157	995 657
Müügid	-12 000	-16 060	-28 060
Muud muutused	17 500	17 315	34 815
31.12.2025	85 000	917 412	1 002 412

Lisa 7 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

	Arvutitarkvara	Kokku
31.12.2023		
Soetusmaksumus	20 200	20 200
Akumuleeritud kulum	-8 417	-8 417
Jääkmaksumus	11 783	11 783
Amortisatsioonikulu	-4 040	-4 040
31.12.2024		
Soetusmaksumus	20 200	20 200
Akumuleeritud kulum	-12 457	-12 457
Jääkmaksumus	7 743	7 743
Amortisatsioonikulu	-3 030	-3 030
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-4 713	-4 713
31.12.2025		
Soetusmaksumus	0	0
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	0	0

Lisa 8 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2025	2024
Kasutusrendikulu	23 722	23 722
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2025	31.12.2024
12 kuu jooksul	23 880	23 880
1-5 aasta jooksul	61 771	61 771

Lisa 9 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2025	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	94 931	94 931	
Võlad töövõtjatele	29 592	29 592	
Maksuvõlad	73 639	73 639	4
Muud võlad	4 606	4 606	
Muud viitvõlad	4 606	4 606	
Saadud ettemaksed	5	5	
Tulevaste perioodide tulud	5	5	
Toetuseks saadud ettemaks	46 529	46 529	10
Kokku võlad ja ettemaksed	249 302	249 302	
	31.12.2024	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	128 831	128 831	
Võlad töövõtjatele	32 136	32 136	
Maksuvõlad	63 935	63 935	4
Muud võlad	23 097	23 097	
Muud viitvõlad	23 097	23 097	
Saadud ettemaksed	5	5	
Tulevaste perioodide tulud	5	5	
Toetuseks saadud ettemaksed	19 359	19 359	10
Kokku võlad ja ettemaksed	267 363	267 363	

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2023		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2024		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
Põllumajanduse Registre Informatsiooni Amet	142 704	0	1 302 373	1 640 962	481 294	0	3
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	72 899	132 449	106 391	169 601	16 507	12 849	3,9
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	215 603	132 449	1 408 764	1 810 563	497 801	12 849	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Põllumajanduse Registre Informatsiooni Amet	10 424	0	36 073	63 604	37 955	0	3
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	10 073	0	2 165 845	2 155 771	0	0	
Kultuuriministeerium	0	0	52 389	52 389	0	0	
Muudelt organisatsioonidelt	0	0	39 850	39 850	0	0	
Välisabi	0	12 392	20 000	25 882	0	6 510	9
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	20 497	12 392	2 314 157	2 337 496	37 955	6 510	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	236 100	144 841	3 722 921	4 148 059	535 756	19 359	

	31.12.2024		Laekunud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2025		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
Põllumajanduse Registrite Informatsiooni Amet	481 294	0	494 471	13 176	0	0	
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	16 507	12 849	45 000	17 256	13 733	37 819	3,9
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	497 801	12 849	539 471	30 432	13 733	37 819	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Põllumajanduse Registrite Informatsiooni Amet	37 955	0	72 700	36 795	2 050	0	3
Eesti Kultuurkapital	0	0	8 236	8 236	0	0	
Haridus- ja Teadusministeerium	0	0	14 107	5 397	0	8 710	9
Töötukassa	0	0	1 367	2 430	1 063	0	3
Tori Vallavalitsus	0	0	1 900	1 900	0	0	
Välisabi	0	6 510	0	6 510	0	0	
Muud asutused ja organisatsioonid	0	0	0	2 100	300	0	9
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	37 955	6 510	98 310	63 368	3 413	8 710	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	535 756	19 359	637 781	93 800	17 146	46 529	

Lisa 11 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2025	2024
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	63 368	175 429
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	30 432	1 810 563
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	2 115 891	2 162 067
Kokku annetused ja toetused	2 209 691	4 148 059
sh tegevustoetus Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	2 105 085	2 155 772
sh tegevustoetus Kambja VV	6 300	4 920

Lisa 12 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2025	2024
Toitlustamine	30 327	25 043
Ürituste korraldamine	113 498	122 818
Haridusprogrammid	75 129	109 155
Tallikohtade ja ruumide rent	109 926	88 759
Kaubandus	18 671	18 963
Ratsutamine	27 379	24 011
Piletitulu	42 766	45 866
Loomakasvatus jm tulu	7 151	10 397
Kokku tulu ettevõtlusest	424 847	445 012

Lisa 13 Muud tulud

(eurodes)

	2025	2024
Kasum bioloogiliste varade õiglase väärtuse muutusest	34 815	25 422
Trahvid, viivised ja hüvitised	68	0
Muud ebatavalised tulud	6 347	1 295
Muud	15 490	19 857
Kokku muud tulud	56 720	46 574

Lisa 14 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2025	2024
Üür ja rent	488 969	541 655
Energia	132 024	133 399
Elektrienergia	77 846	74 538
Soojusenergia	39 643	41 803
Kütus	14 535	17 058
Veevarustusteenused	1 812	2 516
Mitmesugused bürookulud	35 144	45 784
Lähetuskulud	8 857	954
Koolituskulud	7 806	4 323
Riiklikud ja kohalikud maksud	5 229	3 024
Kulu ebatöenäoliselt laekuvatest nõuetest	-263	152
Kinnistute, hoonete, ruumide majandamiskulud	128 290	130 640
Maismaasõidukite kulud	42 510	38 217
Inventari majandamiskulud	32 591	53 730
Töömashinate, seadmete tarvikud	17 316	18 066
Toiduained	6 916	6 404
Meditsiini- ja hügieenitarbed	2 171	4 367
Teavikute ja kunstiesemete kulud	10 988	12 370
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	218 343	273 799
Erivahendid ja materjalid	109 977	76 711
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	17 782	27 870
Eri- ja vormiriietus	3 396	3 679
Muud kulud	2 754	3 002
Kokku mitmesugused tegevuskulud	1 272 612	1 380 662

Lisa 15 Tööjõukulud

(eurodes)

	2025	2024
Palgakulu	1 124 795	1 027 848
Sotsiaalmaksud	372 943	344 228
Muud	1 168	678
Kokku tööjõukulud	1 498 906	1 372 754
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	59	59

Lisa 16 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2025	31.12.2024
Nõuded ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	13 734	16 507
Kokku nõuded ja ettemaksed	13 734	16 507
Võlad ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	288	12 849
Kokku võlad ja ettemaksed	288	12 849

MÜÜDUD	2025		2024	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Asutajad ja liikmed	274	439	187	336
Kokku müüdud	274	439	187	336

OSTETUD	2025		2024	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Asutajad ja liikmed		1 346		1 300
Kokku ostetud		1 346		1 300

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2025	2024
Arvestatud tasu	46 699	50 794

Arvestatud tasust:

Juhatuse liikme tasu 38 400.-

Nõukogu liikmete tasu 8 299.-